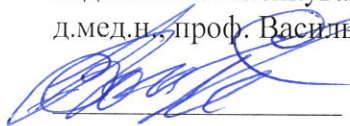

**ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.І. ПИРОГОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

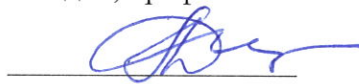
Проректор ЗВО з науково-педагогічної та лікувальної роботи
д.мед.н., проф. Василь ПОГОРІЛИЙ

« 24 » 10 20 25 р.

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри психіатрії, наркології,
загальної та медичної психології
к.мед.н., проф. Оксана СЕРЕБРЕННІКОВА

« 24 » 10 20 25 р.

СИЛАБУС

**навчальної дисципліни
ПСИХІАТРІЯ**

спеціальність	I2 Медицина
освітньо-науковий рівень	Доктор філософії
Освітня програма	ОНП «Медицина», 2025
Кафедра	психіатрії, наркології загальної та медичної психології ФПО
Контактна інформація	psychfre@vntmu.edu.ua, вул. Пирогова, 109, м. Вінниця, 21005
Укладач силабусу	проф. Оксана СЕРЕБРЕННІКОВА

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	вибіркова спеціалізована
Код дисципліни в ОНП\місце дисципліни в ОНП	ОК 11 (клінічна практика за спеціальністю)
Курс\семестр	3 рік навчання (6 семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин\кількість кредитів ЄКТС)	60 годин\2 кредити ЄКТС
Кількість змістових модулів	8
Структура дисципліни	Клінічна практика– 60 год
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність

Практика за спеціальністю є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Під час клінічної практики аспірант має змогу відпрацювати та вдосконалити клінічні навички, зокрема:

- оволодіння сучасними методами, методиками та технологіями науково-професійної діяльності за спеціальністю «психіатрія»;
- формування критичного мислення, здатності до аналізу, оцінювання наявних практик за спеціальністю «психіатрія» та продукування нових ідей у професійній сфері;
- набуття здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях і впроваджувати нові знання (наукові дані) в професійну діяльність;
- формування навичок ефективного професійного та міждисциплінарного спілкування;
- здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення;
- розвиток дослідницького підходу до професійної діяльності з дотриманням норм академічної доброчесності та професійної етики;
- підвищення готовності здобувача до подальшого професійного становлення та працевлаштування.

Аспірант має застосовувати на практиці методики комунікації з пацієнтами, методи доказової медицини та прийняття рішень, в тому числі питання організації психіатричної допомоги, діагностики психічних розладів відповідно до сучасних класифікацій, терапії психічних розладів, надання невідкладної допомоги при основних невідкладних станах, реабілітації психічно хворих, психопрофілактики.

Передреквізити

Навчальна програма враховує попередню базову підготовку в інтернатурі за

спеціальністю «Психіатрія». Відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Клінічна практика за спеціальністю Психіатрія» здійснюється як основний компонент навчання після засвоєння аспірантом практично всіх компонентів навчального плану, зокрема - дисциплін обов'язкового компоненту загальнонаукових компетентностей (філософія, публікаційна активність, сучасна медицина), вибіркового компоненту загальнонаукових компетентностей (академічна доброчесність, медична етика та деонтологія, біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, мова сучасного наукового тексту), вибіркового компоненту блоку поглибленого вивчення окремих дисциплін (клінічна фармакологія, фізіологія та патофізіологія, біохімія, генетика, психогігієна, тощо), а також після завершення вивчення дисципліни вибіркового компоненту - «Психіатрія». Це фактично дає змогу застосувати на практиці всі отримані знання та навички.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності

Навчальна дисципліна має метою формування, удосконалення та інтеграцію професійних і дослідницьких компетентностей аспірантів, що необхідні їм для розв'язання комплексних проблем у сфері професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Постреквізити

Після успішного завершення вивчення дисципліни аспірант здатний застосувати знання зі своєї основної спеціальності для компетентного завершення виконання наукової складової ОНП та клінічної діяльності.

У аспіранта формується система знань, професійних умінь, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок необхідних під час клінічного супроводу осіб з розладами психіки та поведінки.

3. Програмні компетентності та результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня філософії компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї.

ЗК5. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК1. Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю.

ФК 2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези.

ФК 7. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

ФК10. Здатність до лідерства, керування колективом

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації.

ПРН 10. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільне життя.

ПРН 12. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері.

ПРН 14. Організовувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег, міждисциплінарної команди).

ПРН 15. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами; дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

4. Зміст та логістика дисципліни

Здобувач має виконати всі види практичної діяльності відповідної тривалості в будь-якій послідовності:

Вид практичної діяльності (Модуль 1). Практична робота з пацієнтами в поліклінічному відділенні з надання психіатричної допомоги	УІ семестр, 6 годин, 0,2 кредита
Вид практичної діяльності (Модуль 2). Практична робота з пацієнтами в стаціонарному психіатричному відділенні для пацієнтів з гострими психічними розладами	УІ семестр, 12 годин, 0,4 кредита
Вид практичної діяльності (Модуль 3). Практична робота з пацієнтами в стаціонарному психіатричному відділенні для пацієнтів з	УІ семестр, 6 годин, 0,2 кредита

хронічними психічними розладами (паліативна допомога)	
Вид практичної діяльності (Модуль 4). Практична робота з пацієнтами в стаціонарному психіатричному відділенні для пацієнтів наркологічного профілю	УІ семестр, 12 годин, 0,4 кредита
Вид практичної діяльності (Модуль 5). Практична робота з пацієнтами в стаціонарному психіатричному відділенні для дітей та підлітків	УІ семестр, 6 годин, 0,2 кредита
Вид практичної діяльності (Модуль 6). Практична робота з пацієнтами в поліклінічному психіатричному відділенні для дітей та підлітків	УІ семестр, 6 годин, 0,2 кредита
Вид практичної діяльності (Модуль 7). Практична робота з пацієнтами в стаціонарному психіатричному відділенні для військових	УІ семестр, 6 годин, 0,2 кредита
Вид практичної діяльності (Модуль 8). Практична робота з пацієнтами в приймальному відділенні психіатричної лікарні	УІ семестр, 6 годин, 0,2 кредита

Практика проводиться самостійно, під контролем викладача роботи в відділеннях психіатричної лікарні з використанням стандартизованих діагностичних опитувальників, клінічних протоколів та алгоритмів лікування пацієнтів психіатричного профілю, міжнародних настанов, курацію пацієнтів, участь в проведенні клініко-психопатологічних та патопсихологічних обстежень психічно хворих, проведення діагностики відповідно до існуючих класифікацій, визначення тактики лікування та ведення пацієнтів, оформлення медичної документації. В процесі практики здобувач має засвоїти наступні уміння та практичні навички:

Уміння

- оцінити при розпитуванні та одночасному спостереженні особливості поведінки, зовнішній вигляд, висловлювання пацієнта з оцінкою психічного статусу;
- одержати достатні для попередньої оцінки анамнестичні відомості про преморбідні індивідуальні особливості пацієнта, характер хворобливих проявів з моменту їхнього виникнення та їхні пускові фактори;
- використовувати стандартизовані діагностичні опитувальники та критерії класифікації психічних розладів;
- виявити особливості соматичного та неврологічного стану пацієнта;
- визначити необхідність у спеціальних методах дослідження (лабораторних та функціональних) та дати їм вірну інтерпретацію;
- встановити попередній діагноз та провести диференційний діагноз;
- за необхідності організувати та провести невідкладну допомогу;

- визначити показання до екстреної медичної допомоги: за наявності показів організувати переведення хворого до відділення інтенсивної терапії;
- організувати нагляд та лікування пацієнтів в амбулаторних умовах, визначити тенденцію до затяжного характеру хворобливого стану і у такому випадку організувати скерування пацієнтів в амбулаторну службу;
- визначити показання для невідкладної госпіталізації;
- визначити показання для планової госпіталізації.
- при перебуванні пацієнта у стаціонарі застосувати весь комплекс заходів, необхідних для встановлення діагнозу, організувати відповідне лікування;
- обґрунтувати тактику медикаментозної терапії з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та загальних закономірностей перебігу хвороби;
- використовувати уніфіковані клінічні протоколи та міжнародні настанови для вибору лікувальної тактики;
- оцінити прогностичне значення вкладу біологічних та психосоціальних факторів у перебіг та вислід хвороби;
- оцінити вклад біологічних та психотерапевтичних методів лікування;
- забезпечити наступність терапії при наданні пацієнтам стаціонарної та амбулаторної допомоги;
- розробити для пацієнтів індивідуальні програми реабілітації, в тому числі на фоні комплексної медикаментозної терапії;
- виявити ознаки тимчасової та стійкої, часткової чи повної втрати працездатності, визначити професійні обмеження;
- передбачити заходи з попередження рецидивів та ускладнень хвороби, рекомендації щодо підтримуючої терапії, трудової реабілітації та рекомендації при виписці пацієнту та його близьким;
- оформляти необхідну медичну документацію, у тому числі в електронних системах установ та ЕСОЗ;
- проводити профілактичні заходи для профілактики суїцидальної поведінки;
- спілкуватись з пацієнтами та їх оточенням з дотриманням етичних принципів та деонтологічних норм;
- використовувати комунікаційні навички у спілкуванні з колегами;
- виявляти і профілакувати насильницьку поведінку;
- проводити заходи дестигматизації людей з психічними розладами;
- проводити заходи з профілактики ментальних порушень.

Практичні навички

- Проведення діагностичного огляду особи з психічним розладом
- Написання розгорнутого психічного статусу пацієнта
- Складання консультативного висновку лікаря-психіатра

- Проведення психо-діагностичного дослідження з використанням стандартних психометричних тестів, стандартизованих діагностичних опитувальників та шкал та складання протоколу патопсихологічного дослідження
- Оцінка результатів лабораторних клініко-біохімічних досліджень
- Володіння практичними навичками надання допомоги пацієнту в стані кататонічного ступору/збудження
- Володіння практичними навичками надання допомоги пацієнту в стані маніакального збудження
- Володіння практичними навичками надання допомоги пацієнту в стані галюцинаторно-маячного збудження
- Надання невідкладної допомоги при спробах чи загрозі суїциду
- Надання невідкладної допомоги при станах психомоторного збудження та (ауто)агресії
- Призначення лікування згідно з клінічними протоколами та міжнародними настановами
- Проведення сеансу аутогенного тренування
- Оформлення медичної документації, в тому числі – електронної
- Проведення кризового психотерапевтичного втручання
- Визначення ознак алкогольного, наркотичного сп'яніння
- Надання невідкладної допомоги при передозуванні, потьмареннях свідомості та інших станах інших внаслідок інтоксикації чи залежності від психоактивних речовин (алкоголь, наркотичні чи токсичні речовини, психотропні препарати)

5. Форми та методи контролю успішності навчання

До підсумкового контролю допускаються аспіранти, які виконали програму клінічної практики, мають належно оформлені звітні документи (звіт). Підсумковий контроль здійснюється у вигляді заліку в обсязі матеріалу, визначеного робочою програмою, у терміни, передбачені навчальним планом.

Підсумковий контроль проводиться у формі усного контролю і передбачає оцінку вмінь і практичних навичок визначених програмою дисципліни і вирішення ситуаційних/ тестових завдань.

6. Критерії оцінювання

Оцінка з дисципліни (залік з клінічної практики)

Результати практики оцінюються за національною шкалою («зараховано» / «не зараховано») та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 122 балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант за практику, становить 200. Мінімальна кількість балів, яку має отримати аспірант за практику, становить 122.

Критерії оцінювання під час проведення заліку:

Оцінка А (180-200) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка В (170-179,9) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка С (160-169,9) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, на додаткові питання здобувач відповідає вірно, але з неточностями і потребує навідних запитань. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка D (141-159,9) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре розуміє всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни, відповідає добре, але потребує навідних запитань, може допускати окремі несуттєві помилки, при цьому відповіді на питання викладає правильно, але вони не є вичерпними, на додаткові питання здобувач відповідає правильно, але не вичерпно; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка Е (122-140,99) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених екзаменаторами під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички,

відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
180-200	A
170-179,9	B
160-169,9	C
141-159,9	D
122-140,99	E
	FX
	F

У разі незадовільної оцінки або неможливості проходження практики з об'єктивних причин здобувачу надається можливість повторного її проходження у встановленому порядку.

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Здобувач має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки під час клінічної практики.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Здобувач повинен вчасно приходити у відповідне відділення лікарні, дотримуватись правил і вимог роботи відділення, дотримуватись правил культури одягу та виглядати відповідно ситуації. У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами,

іншими особами, що навчаються у ВНМУ, медичним персоналом лікарні та пацієнтами дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях лікарні та кафедри, а також дотримуватись правил безпеки.

Правила поведіння при сигналі «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА». Під час надходження сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення здобувач повинен організовано разом з іншими співробітниками лікарні та пацієнтами прослідувати в укриття цивільного захисту і перебувати до скасування сигналу. Після відміни сигналу - продовжити роботу у відділенні.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Здобувачі мають право використовувати мобільні телефони під час роботи та інших заходів, якщо це необхідно для її виконання.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни здобувач має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час підсумкового контролю здобувач отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений у Положенні з організації освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Силабус з дисципліни «Клінічна практика за спеціальністю Психіатрія» Обговорено та затверджено на засіданні кафедри психіатрії, наркології загальної та медичної психології ФПО Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

« 26 » _____ серпня _____ 2025 р., протокол № _____ 1 _____

Завідувач кафедри

проф. Оксана СЕРЕБРЕННІКОВА